

Novo ime za uveljavljeno publikacijo

V 25 letih obstoja se je CIPRA Info iz nekdanj preprostega informativnega biltena prelevil v pravo tematsko glasilo. Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je to dejstvo upoštevala tudi pri izbiri novega imena Alpe na odru, ki Alpe ponazarja še slikoviteje in nazorneje. Publikacijo odslej dopolnjujejo tudi številne nove rubrike.

Schengen za favno in floro ali povezovanje habitatov kot osrednja tema najnovejše številke Alp na odru

© Georg Schraml

V jubilejnem letu tako CIPRA v svojem prenovljenem glasilu odpira Okno v preteklost. Kako se je vse skupaj sploh začelo? Katere teme so bile najbolj aktualne? Od Panorame, ki bo osrednjo temo vsakokratne številke podkrepila z vizualnim zaznavanjem, do Drobtinic, platforme za različne kratke prispevke iz alpskega prostora.

Kar ostaja, je dobra dediščina. Alpe na odru bo še naprej predstavljale aktualen izrez alpskih tematik in obstoječih izzivov v alpskem prostoru, dale besedo strokovnjakom in nosilcem odločitev, iskale ustrezne rešitve in vse skupaj zaokrožile z nazornimi primeri.

Aktualna številka Alp na odru z naslovom Schengen za favno in floro se posveča povezovanju zavarovanih območij in življenjskih prostorov nasploh in se pri tem sprašuje, kakšne koristi imajo ljudje od delujočih ekoloških omrežij, zakaj so zavarovana območja pomembna, vendar pa ne zadostujejo za ohranitev izjemne biotske raznovrstnosti v Alpah.

Na vsa ta in številna druga vprašanja poskušajo avtorji in avtorice poiskati prave odgovore. Tu je še prispevek, ki opisuje konkreten primer iz lokalnega življenja, kot sta boj za ohranitev italijanske reke Taljament ali pa prizadevanja za medsebojno povezovanje zavarovanih območij v francoskem departmaju Isère. Michael Vogel, predsednik Mreže zavarovanih območij v Alpah, je v intervjuju med drugim govoril o nujnosti vsealpskega ekološkega povezovanja. Številne obravnavane teme izhajajo iz treh velikih pobud za vzpostavitev povezanosti zavarovanih območij: projektov Econnect in Ekološki kontinuum ter iz Platforme za ekološko povezanost.

Več informacij: Alpe na odru (št. 90): Schengen za favno in floro. Brezplačen izvod lahko naročite pri CIPRI International na international@cipra.org ali pa si ga presnamete v obliki PDF s <http://www.cipra.org/alpenaodru> (sl/de/fr/it/)
Vir: CIPRA International

Vsebina

Stran 1

Novo ime za uveljavljeno publikacijo

Stran 2

Podpore za hribovsko kmetijstvo na vidiku

Letna strokovna konferenca CIPRE 2009 v Lihtenštajnu

Dva kandidata za zimske olimpijske igre 2018 z območja Alp

Platforma Mreža za podeželje podpira razvoj podeželja v Avstriji

Stran 3

Nagrajenih šest projektov trajnostnega turizma

Rezultati podnebne konference Trezna glava v topli gredi sedaj tudi na spletu

Je umik države iz obrobni regij ena od danih možnosti?

Priznanje za alpsko arhitekturo

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Podpore za hribovsko kmetijstvo na vidiku

Po dolgih letih prizadevanj za ozaveščanje javnosti imajo kmetijski politiki končno razlog za veselje: na forumu o hribovskem kmetijstvu v Bruslju je evropska komisarka Mariann Fischer Boel zagotovila, da bo prišlo do naknadnega preverjanja načel spodbujanja hribovskega kmetijstva na ravni EU.

Več na strani 3: Nagrajenih šest projektov trajnostnega turizma

Francija je za čas svojega predsedovanja Alpski konvenciji kot osrednjo temo določila trajnostni turizem. V okviru natečaja, ki se je začel konec leta 2008, je bilo izdelanih 39 pobud, od tega 9 iz Francije, vsakokrat po 5 iz Švice in Italije, 3 iz Slovenije in 2 iz Nemčije, ki naj bi uresničile projektne ideje s področja trajnostnega razvoja.

Podpore za hribovsko kmetijstvo na vidiku

Po dolgih letih prizadevanj za ozaveščanje javnosti imajo kmetijski politiki končno razlog za veselje: na forumu o hribovskem kmetijstvu v Bruslju je evropska komisarka Mariann Fischer Boel zagotovila, da bo prišlo do naknadnega preverjanja načel spodbujanja hribovskega kmetijstva na ravni EU; to bi lahko pomenilo, da bodo za zagotavljanje finančnih spodbud hribovskemu kmetijstvu v prihodnje v celoti veljala posebna pravila, na voljo pa bo več sredstev. Možna bi bila tudi sistematična poenostavitev postopkov za gorska območja.

V skladu s temi usmeritvami bo nemško Zvezno ministrstvo za prehrano, kmetijstvo in varstvo potrošnikov 9. in 10. julija 2009 organiziralo mednarodno konferenco z naslovom Prihodnost gorskih območij se tiče nas vseh! Osrednja tema bo gospodarski razvoj hribovskega kmetijstva, predvidene pa so tudi razprave, ki jih bodo vodili politični predstavniki EU in držav članic.

Informacije o konferenci, ki bo potekala v petih jezikih (sl, de, it, fr, en), bodo kmalu na voljo na: <http://www.konferenz-zukunft-berggebiete.de> (de)

Vir: http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?redas=yes&aktuelles_action=4&aktuelles_article_id=296674 (de/it)

Revizija sistema finančnega spodbujanja hribovskega kmetijstva bi zagotovo koristila tudi družinam, kot je ta na sliki. © Hanspeter Bolliger / Pixelio

Letna strokovna konferenca CIPRE 2009 v Lihtenštajnu

Na letni strokovni konferenci, ki bo potekala od 17. do 19. septembra 2009, se bo CIPRA natančneje posvetila logiki rasti. Izhajajoč iz dejstva, da je že dosežen t. i. peak oil, vrhunec črpanja in znanih zalog nafte, naj bi ugotovili, kakšen razvoj turizma in prostorskega razvoja je na območju Alp v prihodnje smiselno. Udeleženci konference se bodo natančneje posvetili vprašanju, kako se odzvati na izzive mobilnosti in kakšen je pomen ustvarjanja regionalne dodane vrednosti. Raziskave kažejo, da rast domačega bruto proizvoda ne pomeni tudi večjega zadovoljstva ljudi. Sta rast in zadovoljstvo v soglasju ali sta že dolgo v neskladju? Kakšen pomen ima to dejstvo za razvoj v alpskem prostoru?

V uvodnem delu Franz Josef Radermacher iz organizacije Club Of Rome predaval na temo rasti oz. sveta s prihodnostjo, sicer pa bodo na programu tudi različne delavnice in predavanja ter ekskurzije v bližnjo okolico. Podrobnejši program bo objavljen po velikonočnih praznikih.

Več informacij na: <http://www.cipra.org/sl/jf09> (sl/de/fr/it/)

Kakšna je prihodnost turizma in mobilnosti v Alpah? © Gesellschaft für Ökologische Forschung und Tourismus

Dva kandidata za zimske olimpijske igre 2018 z območja Alp

Francosko mesto Annecy je bilo 18. marca 2009 nominirano za francoskega kandidata za zimske olimpijske igre 2018 in poleg nemškega Münchna postalo že drugo nominirano alpsko mesto. Prve ovire so tako premagane, vendar pa bo Mednarodni olimpijski komite junija 2010 ponovno izbral med tremi ali štirimi destinacijami in julija 2011 določil olimpijsko mesto leta 2018.

CIPRA Francija je ekološki entuziazem domnevno trajnostnih in „zelenih“ francoskih olimpijskih kandidatov spremljala z veliko pozornostjo. Ti so svoja prizadevanja že napovedali, pa bodo obljubam resnično sledila tudi dejanja? Ne glede na to, katero alpsko mesto, če sploh, bo izvedlo zimske olimpijske igre, je za CIPRO Francija in njene člane pomembno, da se olimpijske igre pripravijo v skladu s trajnostnimi načeli in da je pri tem ravnanje z gorskimi območji odgovorno.

Thierry Billet, namestnik odgovornega za okolje v mestu Annecy, je CIPRI Francija pred kratkim zagotovil, da si bo prizadeval za dosledno spoštovanje načel glede sprejemljivosti za okolje.

Vir: CIPRA Francija

Platforma Mreža za podeželje podpira razvoj podeželja v Avstriji

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje vodnih virov je z Mrežo za podeželje ustanovilo posvetovalni center, ki podpira izvajanje Zelenega pakta, tj. avstrijskega programa za razvoj podeželja (2007-2013), ki naj bi prispeval k boljšemu sodelovanju med ljudmi in organizacijami v podeželskem prostoru. Mreža za podeželje je platforma, kamor so vabljeni vsi partnerji, ki si prizadevajo za razvoj podeželja, in ki aktivno sodelujejo pri povezovanju, dajejo pobude in izkoriščajo ponudbo. Novo stičišče naj bi pripomoglo k lažji izmenjavi izkušenj in strokovnega znanja, dalo pobude za nove oblike sodelovanja in si prizadevalo za preglednost subvencijske politike. Z avstrijskim programom za razvoj podeželja (2007-2013) je Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje vodnih virov ustvarilo pomembne spodbude za podeželje. Program obsega tri ključne točke: krepitev konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva, okolje in pokrajina ter diverzifikacija dejavnosti gospodarstva na podeželju.

Vir: <http://www.netzwerk-land.at/> (de)

Nagrajenih šest projektov trajnostnega turizma

Francija je za čas svojega predsedovanja Alpski konvenciji kot osrednjo temo določila trajnostni turizem. V okviru natečaja, ki se je začel konec leta 2008, je bilo izdelanih 39 pobud, od tega 9 iz Francije, vsakokrat po 5 iz Švice in Italije, 3 iz Slovenije in 2 iz Nemčije, ki naj bi uresničile projektne ideje s področja trajnostnega razvoja. Mednarodna strokovna žirija, sestavljena iz uradne delegacije Alpske konvencije, je iz vsake od sodelujočih alpskih držav izbrala skupaj pet nagrajencev: Solare Mobilität Südkärnten (Karavanke/A), Il Cammino delle Dolomiti (I), CRPOV Dovje Mojstrana (SI), Kulturwege Schweiz – Via Stroria (CH), Diversification touristique innovante de l'Argentièrre la Bessée (F) ter Naturinformationszentrum Bergwelt Karwendel (D).

V ocenjevalnem postopku sta bila najbolj ocenjena slovenski in francoski projekt. Žirijo je prepričala širina projektov, posebej je bilo upoštevano dejstvo, da projekt podpirajo tako javni sektor kot tudi zasebni deležniki na krajevni ravni. Nagrade je na 10. ministrski konferenci Alpske konvencije letošnjega marca v Evianu v Franciji podelil francoski državni sekretariat za urejanje prostora.

Vir: CIPRA Francija

Rezultati podnebne konference Trezna glava v topli gredi sedaj tudi na spletu

Predstavitve predavateljev na podnebni konferenci, ki je na začetku letošnjega aprila potekala v Bolzanu v Italiji in jo je organizirala CIPRA v okviru projekta cc.alps, ponujajo konkretne primere izvajanja ukrepov preprečevanja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Nanašajo se na področja, kot so emisijsko nevtralna mesta, energijsko samozadostne regije ter podnebne spremembe in urejanje prostora. Prispevki so sedaj objavljeni tudi na www.cipra.org/sl/cc.alps/konferenca. V odmoru med predavanji je CIPRA z udeleženci iz vseh alpskih držav opravila intervjuje, na katerih so odgovarjali na vprašanja v zvezi s podnebno tematiko. Izjave je posnela na filmski trak in tudi ti so na voljo na domači spletni strani CIPRE (www.cipra.org/de/cc.alps/klimatagung/interviews).

Konference se je udeležilo okoli 180 oseb iz različnih alpskih držav. Nazorno jim je bilo pokazano, da morata tako preprečevanje podnebnih sprememb kot tudi prilagajanje nanje postati interdisciplinarni nalogi, ki zadevata celotno skupnost. Kot pomembni področji delovanja na področju energije sta bili opredeljeni odprava povezanosti med gospodarsko rastjo in porabo energije ter raba obnovljivih virov energije.

Vir: CIPRA International

Ekskurzije po Bolzanu in okolici so prijetno popestrile konferenco.
© CIPRA International

Je umik države iz obrobnihih regij ena od danih možnosti?

Švicarski kanton Graubünden je prelomil tabu in začel razmišljati o tem, da v potencialno ekonomsko šibkejši občini ne bo več investiral. V smislu Nove regionalne politike švicarske države (NRP) kanton sedaj preverja možnost novega načina sodelovanja z regijami s tem, da bi se iz teh občin usklajeno umaknil in istočasno zmanjšal finančno pomoč ter ne bi več investiral v ohranjanje decentralne poselitve v današnji obliki. Pri tem izhajajo iz poročila Strategija o ravnanju s potencialno šibkejšimi regijami. Študija namreč ugotavlja, da dolgoročno vse regije ne morejo samostojno obstajati, če ne bo prišlo do sprememb pri njihovem razvoju. Potencialno šibkejši prostori deloma razpolagajo z razvojnimi potenciali, ki so pomembni za ustvarjanje dodane vrednosti, vendar pa primanjkuje inovativnih idej ali kapacitet.

Da bi bilo mogoče identificirati potencialno šibkejši regije, je kanton opravil analizo razmer na lokalni ravni. Skupaj je lokaliziral 22 kritičnih občin in ugotovil, da je njihova sposobnost za življenje dvomljiva. Viri:

http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/rueckzug_aus_randregionengraubunden_erwaegt_nicht_mehr_in_aussterbende_gemeinden_zu_investieren_1.2199084.html (de)

Obrobna regija švicarski Hinterrein: usklajeno umikanje države in dopustitev izumiranja kot opcija?
© warrenski / flickr

Priznanje za alpsko arhitekturo

Knjiga z naslovom Nova gradnja v Alpah – arhitekturna nagrada 2006, ki jo je izdal Christoph Mayr Fingerle, je bila nagrajena kot ena „najlepših švicarskih knjig v letu 2008“. Podelitev nagrade bo 13. junija 2009 v Muzeju za oblikovanje v Zürichu v Švici. Nagrajenci arhitekturne nagrade Nova gradnja v Alpah, ki se podeljuje že četrtoč, so predstavljeni tudi v istoimenski publikaciji, ki je izšla v nemščini, italijanščini in angleščini. Nagrada naj bi pripomogla ustvariti pregled kakovostne arhitekture v alpskem prostoru ter ponazoriti stanje trenutnih razprav in teoretičnih razlag na to temo, obenem pa jo je treba razumeti tudi kot snovalko pobud sodobne arhitekture predvsem v regijah, kjer je treba interes in navdušenje zanjo šele vzbuditi.

Vir: izd. MAYR FINGERLE, C. (2006): Neues Bauen in den Alpen (Nova gradnja v Alpah). Birkhäuser, Basel.

O tem in onem

Nova publikacija: promet in okolje v Sloveniji

Agencija RS za okolje je izdala priročnik dr. Aljaža Plevnika, raziskovalca z Urbanističnega inštituta RS: Korak naprej v ravnanju z okoljem: tematsko poročilo o vplivu prometa na okolje.

Priprava kazalcev s področja okolja in prometa za Slovenijo izhaja iz prometnega in okoljskega poročevalskega mehanizma Evropske agencije za okolje (EEA). Ta je namenjen spremljanju uvajanja načela vključevanja okoljskega vidika v prometni sektor, ki so ga sprejeli voditelji držav članic na vrhu EU v Cardiffu leta 1998.

Priročnik prinaša deset ključnih sporočil o stanju prometa in okolja v Sloveniji in na podlagi posrednih kazalcev prikazuje trende na tem področju.

Priročnik je dosegljiv tudi na spletu: <http://nfp-si.eionet.europa.eu/publikacije/Datoteke/PrometInOkolje/OkoljeInPromet-min.pdf>

Zbornik konference o kraških vodah 2008

Odbor CIPRE Avstrija je izdal zbornik konference na temo kraških voda 2008 z naslovom Perspektive strateških vodnih virov na območju Salzburga, ki je potekala 30. in 31. maja 2008. Zbornik opisuje kraški hidrološki sistem in pojasnjuje pomen kraških voda za avstrijski sistem oskrbovanja s pitno vodo, pri čemer se omejuje na salzbursko regijo. V zborniku si lahko preberemo tudi razpravo o pravnih vidikih dolgoročnega zagotavljanja vodnih virov v povezavi z nacionalno in mednarodno pravno materijo. Zbornik lahko naročite pri CIPRI Avstrija.

Več informacij na <http://www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-oesterreich/news/tagungsband-karstwasser08/> (de)

Dobitnik nagrade TO DO! 2008: Unescov biosferni park Entlebuch

Študijska skupina za turizem in razvoj od leta 1995 dalje vsako leto razpiše natečaj TO DO!, katerega namen je spodbujati socialno odgovoren turizem. Po devetih letih se je med nagrajence ponovno uvrstil evropski projekt, in sicer Unescov biosferni park Entlebuch, nagrajenca pa sta še južnoameriška projekta: Rede Tucum iz vzhodnega dela Brazilije in perujski Mountain Lodges na Salkantejevi poti.

V nasprotju z drugimi biosfernimi rezervati je bila v entlebuškem primeru zahteva po Unescovem nazivu sprejeta na lokalnem referendumu, zaradi spoznanja, da lahko pravo uravnoteženost med naravo in človekom zagotovi le celostna in integrativna zasnova razvoja, pa je bil prevzet Unescov program Človek in biosfera.

Vir: <http://www.todo-contest.org/presse2009.html> (de/en), <http://www.todo-contest.org/presse2009-en.html> (de/en)

Prireditve

Posvet: **Prilagajanje podnebnim spremembam: od okvira Evropske unije do ukrepanja v Sloveniji.** Velika sejna soba Magistrata v Ljubljani 16. april 2009. Delovni jezik: sl. Organizira: Skupnost občin Slovenije v sodelovanju z Umanotero.

Več informacij in prijavnice dobite na naslovu: metka@skupnostobcin.si

Delavnica **The Legal Framework of Protected Areas in each Alpine State** in konferenca **Transboundary Cooperation among Protected Areas.** Domodossola/It, 16.-17. 4. 2009. Jezik: en. Organizirata: Evropska akademija Bolzano, italijansko Ministrstvo za okolje.

Več informacij na spletnem naslovu: jonmarco.church@eurac.edu (it/en)

Pohodniški festival: **Basecamp09: doživljanje sprememb v okolju.** Zürich, Lugano, Chur, Ženeva, Neuenburg, Bern/CH, 1. 5.-13. 9. 2009. Jeziki: de, fr, it, en. Organizira: Stiftung Science et Cité.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://basecamp09.ch/index> (de/fr/it/rät)

6. okoljski simpozij v Celju. Celovito ravnanje z odpadki – okoljsko ogledalo Slovenije. Celjski sejem, dvorana Celjanka, 14. in 15. 5. 2009. Organizirajo: Mestna občina Celje, MOP, Agencija RS za okolje.

Več informacij na spletnem naslovu:

http://fitmedia.si/dyna_napovednik1.php?a=1&d=3&id=62 (sl)

Conference on Wilderness and Large Natural Habitat Areas in Europe.

Prag/CZ, 27.-28. 5. 2009. Jezik: en. Organizirata: češko predsedstvo Sveta EU in Evropska komisija.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://chm.nature.cz/stories/conference> (en)

Saj ni res, pa je...

... podnebne spremembe zahtevajo nove žrtve. Celo državne meje se ne morejo izogniti posledicam, ki jih te povzročajo.

Ker državna meja med Italijo in Švico v visokogorju pogosto poteka po razvodju in s tem tudi prek ledenikov, se zaradi taljenja ledu meja stalno premika. Katera od držav bo tako pridobila novo ozemlje in s tem povečala svoj obseg, še ni povsem jasno.

Vendar, pozor: podnebne spremembe so države prizadele na najboljčutljivejši točki, namreč na neokrnjenosti teritorialnega ozemlja. Upajmo le, da bosta Italija in Švica enkrat za vselej podnebne spremembe zaustavili z nujnim dekretom, sicer jima grozi, da izgineta z zemljevida.

Vira:
<http://www.spiegel.de/wissenschaft/natur/0,1518,615366,00.html> (de)
<http://www.ilgiornale.it/a.pic1?ID=337022> (it)